Välfärdsområdesstyrelsen 26.10.2026

Svar på den av ledamot Kokko och 35 andra ledamöter inlämnade fullmäktigemotionen om att utarbeta en språkstrategi (VOF)

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Sarekoski Kimmo
Öberg Benita

Beslutsförslag

Välfärdsområdesstyrelsen beslutar ge följande svar på fullmäktigemotionen:

I motionen uttrycker ledamöterna oro över om det finns tillräckligt med vårdpersonal samt över personalens språkkunskaper och hur de utvecklas. Svaret avgränsas till frågorna om språkkunskaper och utvecklingen av dem, med särskild tonvikt på kunskaperna i nationalspråken.

Västra Nylands välfärdsområde är tvåspråkigt. Det innebär att de finsk- och svenskspråkiga invånarnas språkliga rättigheter ska tillgodoses och deras språkliga behov beaktas på jämlikt. Alla tjänster inom välfärdsområdet ska ordnas så att invånarna kan få service på sitt eget språk, finska eller svenska. Möjligheten att använda sitt eget språk och få service på det är en central förutsättning för att de språkliga rättigheterna ska tillgodoses. Klienten avgör på vilket språk servicen ges.

I enlighet med nationalspråksprogrammet (välfärdsområdesstyrelsen 18.12.2023 § 10) erbjuder välfärdsområdet språkkurser för att ge personalen möjlighet att utveckla sina språkkunskaper.

Under åren 2023–2026 har sammanlagt 53 språkkurser ordnats med totalt 502 deltagare.

Eftersom svenska är minoritetsspråket har tyngdpunkten legat på kurser i svenska. Under 2026 har utbudet av kurser i finska utökats när det har blivit tydligare vilka som behöver kurserna och hur behovet ser ut. Utöver kurser i finska och svenska har även kurser i engelska ordnats.

I regel har ingen målnivå fastställts för kurserna. Kurserna på nivå A0–A1 fokuserar på grunderna i språket. Från och med

nivå A2 övas yrkesrelaterat ordförråd, och på dessa nivåer har kursgrupperna delats in efter yrkesområde. Nedan presenteras statistik över kurserna.

Antal deltagare terminsvis 2023–2026

Termin	Svenska	Finska	Engelska
Höst 2023	30	18	
Vår 2024	40	10	9
Höst 2024	60		
Vår 2025			
Höst 2025	60	15	
Vår 2026	40	20	
Höst 2026	40	63	10

Antal språkkurser per språkkunskapsnivå under åren 2023–2026

Kunskapsnivå	Svenska	Finska	Engelska
A0 öppen för alla	2		
A1 öppen för alla	15	1	1
A2, förvaltning*	1		
A2, social- och hälsovård**	10	4	1
B1 förvaltning***	1		
B1 social- och hälsovård****	4	5	
Nivå inte angiven			
yrkespersoner			

Förklaringar till målgrupperna i tabellen

*A2 anställda inom förvaltningen

** A2 yrkespersoner inom social- och hälsovården

*** B1 anställda inom förvaltningen

**** B1 yrkespersoner inom social- och hälsovården

Vårt nationalspråksprogram har tre övergripande mål:

- Servicen är likvärdigt tillgänglig på båda nationalspråken.

- Vi har tillräckligt med tvåspråkig personal.

- Vi har en fungerande tvåspråkig organisation.

Nationalspråksprogrammet uppdateras minst en gång under varje fullmäktigeperiod. Nästa uppdatering planeras till våren 2027. Vid uppdateringen är målet att lägga större vikt vid språkmedvetenhet, språkkunskaper och arbetsgivarens ansvar för att stöda utvecklingen av personalens språkkunskaper.

Målet är att utveckla en språkmedveten verksamhetskultur där språkets betydelse för servicekvaliteten, klient- och patientsäkerheten samt att klientupplevelsen beaktas systematiskt i all verksamhet.

Välfärdsområdet ska främja språkmedvetenhet, erbjuda stöd för att lära sig finska och svenska, säkerställa att personalen har möjlighet att utveckla sina kunskaper i yrkesspråket, utveckla uppföljningen av språkkunskaperna samt förtydliga arbetsgivarens och chefernas ansvar för att stöda utvecklingen av personalens språkkunskaper.

I regeringsprogrammet ingår dessutom ett statligt understött projekt för åren 2024–2027 för utveckling av nätverksbaserade kompetenscentrum vid Borgå och Raseborgs sjukhus. Projektets mål är att stöda och utveckla den kompetens och de verksamhetsmodeller som behövs för att säkerställa att de språkliga rättigheterna tillgodoses inom social- och hälsovården.

Ett av projektets delmål är att utveckla nya metoder för språkinlärning och språkmedvetna lärmiljöer. Målen är bland annat att:

• stärka yrkespersonernas språkkunskaper och språkmedvetenhet,

• skapa nätverksbaserade strukturer som stöder arbetet med att tillgodose de språkliga rättigheterna över organisationsgränserna,

• stärka de studerandes språkkunskaper och språkmedvetenhet så att rätten att få vård på finska och svenska kan tryggas.

I arbetet används bland annat språkverkstäder, där deltagarna arbetar med språket och övar tillsammans, samt praktiska åtgärder som stärker språkmedvetenheten i det dagliga arbetet. Åtgärderna riktar sig till både personal och studerande. Syftet är att öka förståelsen för språkets betydelse i mötet med klienter och patienter samt uppmuntra till att använda klientens eller patientens eget språk.

Inom Västra Nylands välfärdsområde arbetar också personer med ett annat modersmål än finska eller svenska. Att utveckla deras språkkunskaper är viktigt för att säkerställa jämlik service av hög kvalitet. Även dessa medarbetare omfattas av de åtgärder för ökad språkmedvetenhet, kurser och språkverkstäder som fortlöpande utvecklas inom organisationen, med särskild tonvikt på svenska.

I fullmäktigemotionen tas också utvecklingen av den internationella rekryteringen upp med fokus på språkkunskaper. När det gäller nuläget kan det konstateras att samtliga filippinska vårdare som har kommit till

välfärdsområdet har genomgått en kurs i finska i sitt hemland och avlagt det tillhörande provet på nivå A2.2 före avresan för att få tillstånd att resa till Finland. Därefter fortsätter språkinlärningen i samband med studierna och i det dagliga arbetet tillsammans med kollegorna. Eventuella språkliga svårigheter följs upp, och vårdarna erbjuds stöd och språkkurser efter behov. Nu i höst inleds kompletterande kurser i finska för den grupp som anlände hösten 2025.

Målet är att vårdarna ska nå nivå B1 eller högre senast när läroavtalsstudierna avslutas.

Kort om språkkunskapsnivåerna:

A2.2: Grundläggande språkfärdighet i utveckling, en språkanvändare på grundnivå förstår bekanta ord och meningar och klarar av rutinmässiga situationer som gäller konkreta grundläggande behov i vardagen. Personen klarar också av vanliga vardagssituationer som kräver skriftlig kommunikation.

B1.1: Självständig språkanvändare, personen klarar av de flesta situationer i vardagen och förstår huvudpunkterna när det gäller bekanta ämnen.

Hälften av vårdarna i den nya grupp som anländer i november har studerat svenska i avreselandet och kommer att placeras i svenskspråkiga enheter. Språkkurser planeras för hela gruppen till våren 2027.

Mot denna bakgrund är bedömningen att motionens mål beaktas både i det pågående utvecklingsarbetet och genom att de tas in i den kommande uppdateringen av Västra Nylands välfärdsområdes nationalspråksprogram. Välfärdsområdet bidrar också som arbetsgivare till att målen nås genom att främja en tvåspråkig verksamhetskultur och ge personalen möjligheter att utveckla sina kunskaper i finska och svenska.

Dessutom beslutar välfärdsområdesstyrelsen föreslå välfärdsområdesfullmäktige att välfärdsområdesfullmäktige beslutar

1. anteckna välfärdsområdesstyrelsens svar på fullmäktigemotionen för kännedom och

1. konstatera att fullmäktigemotionen är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Ledamot Kokko samt 35 andra ledamöter lämnade vid välfärdsområdesfullmäktiges sammanträde den 9 juni 2026 § 50 in en motion om att utarbeta en språkstrategi.

Behörighet

Enligt 26 § i förvaltningsstadgan har fullmäktigeledamöterna rätt att lämna in motioner i frågor som hänför sig till välfärdsområdets verksamhet. På en motion som inte påverkar budgeten och som undertecknats av minst 15 fullmäktigeledamöter ska välfärdsområdesstyrelsen så fort som möjligt men senast ett halvt år efter att motionen lämnats in förelägga ett svar för behandling i välfärdsområdesfullmäktige.

Bilaga

1 Ledamoten Kokko och 35 andras fullmäktigemotion om utarbetandet av en språkstrategi

Tilläggsmaterial

För kännedom

Verkställighet

Beslutshistoria